

- [Qui som](#)
- [Contacta](#)
- [Publicitat](#)
- [Avís legal](#)
- [626 863 848 – WhatsApp](#)

- [Notícies](#)
  - [Actualitat](#)
  - [Cultura](#)
  - [Societat](#)
  - [Esports](#)
  - [Entitats](#)
  - [Baix Gaià](#)
- [Opinió](#)
- [Vida Social](#)
- [Entrevistes](#)
- [Reportatges](#)
- [Agenda](#)
- [El CLub](#)

Select Page

Coses a fer durant la pandèmia (1)

20 octubre 2020

Article d'opinió d'Agustí Martí Estrada

1. Escoltar, en un vídeo de youtube, la sonata per a piano número 29 de Beethoven interpretada per la jove pianista xinesa Yuja Wang.

Beethoven va escriure trenta-dos sonates per a piano. Va deixar aquest format els darrers últims cinc anys de la seva vida, quan ja pràcticament estava totalment sord. Sembla ser que, el fet que no pogués escoltar-se a si mateix mentre tocava el piano, el va exasperar i va fer que deixés de compondre música per aquest instrument, del que havia estat un virtuós encara que mai va oferir concerts en públic.

Mentre composava les darreres cinc sonates, la seva capacitat auditiva ja estava molt minvada. Això possiblement fos la causa de que, en aquestes composicions emprengués un gir totalment diferent enfront a les anteriors. D'unes obres d'una bellesa formal impecable, amb unes melodies bellíssimes que enlluernaven els auditoris i on els intèrprets es podien lluir, no només per la seves dificultats tècniques, sinó però la harmonia latent que desprenia tota mena de sensacions, amb una força desconeguda fins llavors: pau, joia, angoixa, va passar a unes altres on semblava que ja no l'importés la bellesa de les melodies ni la reacció del públic. Semblava com si estigués fent música només per a ell mateix. Com si, d'una manera desesperada, cerqués l'essencial en la música. No la bellesa, ni l'ingeni, ni tampoc el lluïment personal en superar dificultats tècniques quasi impossibles, ni l'aplaudiment fàcil d'un públic entregat. Tot això ja ho havia fet i no l'interessava el més mínim. Volia trobar l'element musical més autèntic, allò que emana de les profunditats del silenci per a fer sorgir la puresa d'unes notes d'una netedat que copsi l'ànima i la faci estremir. Potser en aquestes

darreres sonates trobem a faltar aquella alegria latent, aquell goig de ser part de la realitat a través de la música. Aquella lleugeresa s'ha perdut per donar pas a la pesantor de sentiments més pregons i amagats. Ara ens trobem davant d'un destí cruel davant del qual no ens deixem aclaparar. Com també veiem, encara amb més força en els seus darrers quartets de corda. Alguns passatges semblen crits punyents, clams desesperats com demanant ajuda a un Déu que resta silent i llunyà davant les seves desgràcies.

Imatge de Ludwig van Beethoven (1770-1827).

Diuen que un músic no crea la música que compon, només troba unes de les milions de combinacions de notes que estan en la realitat des dels principis del temps, en un tot harmònic de sonoritats. Una harmonia de sons que flueixen en el Cosmos i per això ens transporten a un estat superior i diferent, sense cap explicació. Beethoven sembla que ha descobert això i dibuixa notes sobre el piano, com en un joc, en que totes les combinacions possibles flueixen disperses en grups aparentment incompatibles. Sembla que està com a extasiat escoltant, per

darrer cop potser, aquelles notes al piano que el tenen fascinat, petites melodies, com absents. De cop, s'atura, frena, s'imposen uns silencis que tenen una força descomunal, fins que sona de nou el piano en un joc diferent i nou, una lentitud exasperant com esperant el pròxim allau de sons que seran tan bells que produeixen una sensació de èxtasi, de buit immens. De nou s'escolta en un nou grup de notes, d'una perfecció harmònica aclaparadora, s'atura, com extasiat davant de tanta bellesa, com incapaç de continuar i, s'imposa de nou un silenci llarg i espès, d'una pesantor ineludible fins que apareix la ingravidesa de noves notes diferents que sorprenen al mateix compositor que les compara, fent dibuixos amb la mà esquerra, a les anteriors en un bucle sense fi. De nou es detura el temps, perquè la música és realment la mesura del temps i aquest es pot introduir en una nota que s'allarga fins fer-se volàtil, penjada en l'espai per sempre. La música necessita el temps, es fa dins el temps. És l'únic art pur que el necessita. Quan escoltem la darrera nota d'una melodia, necessitem recordar les anteriors per completar la seqüència complerta. Sense el temps la música no existiria a diferencia d'un quadre o un escrit.

També és interessant destacar que Beethoven va compondre aquesta sonata amb un nou piano, manufacturat expressament per a ell pel famós fabricant de pianos d'aquella època, Broadwood & sons de Londres. El van enviar per vaixell a Trieste i d'allí amb un carruatge fins a Viena. Era un piano amb múltiples novetats tècniques i que oferia possibilitats harmòniques inexplorades. Així doncs Ludwig d'alguna manera potser va poder experimentar noves formes que li oferia aquell instrument. Li va donar nous al·licients quan estava passant uns moments molt amargs i un impuls per treballar de nou. Això no treu que tota l'obra està impregnada d'una tristesa i una amargor extrema i profunda, només trencada quan unes notes potents i contundents denoten la seva ràbia i desesperació i la voluntat de superar-ho. En el fons sempre subjau la seva fe absoluta en la condició humana per la seva capacitat de crear bellesa

especialment a través de la música.

La sonata número vint-i-nou és d'una complexitat inaudita, d'una maduresa total, com si ens hagués volgut regalar un llegat privilegiat que demostrés fins on pot arribar la potencia creativa de l'home amb un instrument tan complex com el piano. Per això sorprèn que una intèrpret tan jove, com Yuja Wang , que en la gravació no té encara trenta anys, sigui capaç d'una versió tan profunda i acurada, copsant tots els matisos de la sonata, donant-li una força inesperada amb aquelles petites mans. Com ja he dit, a l'adagio cada nota sembla penjada sobre l'aire desafiant el temps i ella ho fa amb una dolçor i al mateix temps una força que impressiona, que ens fa estremir.

Vaig tenir la sort, el privilegi, de veure-la al Palau de la Música de Barcelona fa dos anys. Va ser una experiència que em va tornar a fer creure amb més força en l'espècie humana. D'entrada, ella sorprèn amb els seus vestits elegantíssims i atrevits. Petita, però d'una gran presència escènica, la seva entrega és total, amb els gestos i els moviments perfectes, fins i tot en la respiració i les expressions de la cara d'una plasticitat absoluta. Transforma la partitura amb una intensitat, com posseïda per una força superior a ella mateixa, com transportada per un destí superior que ens sap transmetre tota l'energia dels sons de les cordes del piano. Ens fa vibrar sentint aquelles notes que va concebre una persona quasi sorda tancada en una habitació, lluny d'una societat que no podia entendre el seu geni. Escoltant la música de Beethoven interpretada per una jove xinesa al segle vint, entrant en una dimensió en que la música ens agermana en un sentiment universal, no podem deixar de preguntar-nos sobre el seu sentit. Com és possible que, en major o menor mesura, tots ens entreguem irracionalment a aquest plaer tan intens i subtil, sense explicació possible, sense saber d'on ve, quin sentit té.

Totes les altres arts poden ser explicades d'una forma racional. Podem interpretar un quadre, una obra de teatre, una novel·la, però la explicació de la música se'ns escapa, el seu significat va més enllà d'allò racional. Segons Nietzsche la vida no tindria sentit sense la música, però no li troba una explicació lògica, sinó que seria la expressió màxima de l'espiritualitat humana, una forma superior de ser part d'un Univers on l'harmonia s'expressa amb unes lleis físiques inapel·lables i també en el color i el so.

Oliver Sacks, un neurocientífic que ha estudiat el fenomen musical en el tractament dels seus pacients, ha descobert com la música pot transformar la manera de ser d'una persona amb trastorns al cervell i com diverses patologies poden augmentar d'una manera dràstica la capacitat musical i crear una mena d'addicció a la música. Sorprenentment se'n va adonar que la música, la intel·ligència i la paraula estan en zones diferents del cervell i que una persona que ha sofert un traumatisme a l'àrea del parlar pot, en canvi, desenvolupar capacitats insospitades en la música. Per aquest mateix raonament un altre científic, Pickett, arriba a la conclusió que la música és una activitat inútil. Prescindint d'aquesta, potser es podrien desenvolupar millor altres àrees del pensament abstracte del cervell.

Continuem sense trobar una explicació del perquè d'aquest fenomen que només es dona en els humans. Els animals utilitzen suposats cants com a mitjà de comunicació, no pel mer plaer. Les tribus suposadament primitives, perdudes al fons d'impenetrables selves, efectuen les seves danses rituals sempre al voltant d'una música molt potent que té tots els elements necessaris: ritme, cadència i melodia. Ho fan seguint una tradició que es perd en el temps i que van desenvolupant de generació en generació. D'on surt aquesta necessitat de deixar-se anar sota el so punyent d'uns tambors i el més important dels instruments: la veu humana? Les mares solen cantar als seus nadons i ells semblen experimentar un plaer

immediat que els porta a una estranya quietud.

I això ens pot portar a un altra reflexió. I si fóssim nosaltres l'instrument que crea aquestes emocions que, sense saber perquè, ens trasbalsa. Algú crea, a través d'uns instruments o de la veu, un sons, deixa anar en l'espai unes notes, i és el nostre cos, en sentir aquelles freqüències sonores, el que té la capacitat de crear l'estat emocional que li far sentir aquell plaer sobtat. Les notes en l'espai no són res, un soroll sense sentit. Som nosaltres els qui produïm la música dins nostre en escoltar-les. Som un instrument mòbil que va recollint els sons al voltant i els reinterpreta. Això explicaria també el fet que hi hagi tantes diferents sensibilitats davant la música, instruments més precisos i preciosos i d'altres més barroers. Per altra banda trobem persones que poden arribar a ser instrumentistes d'una gran capacitat tècnica però no tenen la sensibilitat real per apreciar i comunicar la música i d'altres que, sense potser tenir la tècnica perfecta, aconsegueixen transmetre amb tota la força i subtileza l'esperit dels sons musicals.

Estava satisfet en la meva descoberta de la interpretació de la sonata de Beethoven per la jove pianista xinesa i d'haver pogut reflexionar sobre el fet musical. Però la pandèmia continuava, ens forçava a llargues hores confinats. Així vaig descobrir, la versió de Glenn Gould que sempre ha estat el meu pianista favorit. Oh my God! Com sempre amb ell, entrem en un altre dimensió, les seves interpretacions trenquen tots els esquemes, aprofundint en la essència de la partitura, en allò que el compositor volia transmetre allunyant-se de tecnicismes buits de sentiment .

<https://www.youtube.com/watch?v=009CkVbl4RQ>

Sembla ser que a Glenn Gould no li agradava particularment aquesta sonata, la trobava un tant caòtica i desgavellada: ell, l'amant de la perfecció estètica, del concepte pur i abstracte de la música de Bach, semblava que es perdia en la

complexitat d'aquella música sorgida de les profunditats d'una ànima turmentada, dels anhels impossibles d'una ment empresonada en el silenci, a la caça del so perfecte, projectant una sèrie de notes disperses, lluitant unes contra les altres per assaborir de cop una harmonia en l'interior de la cova del seu pensament. I Glenn, que era un geni musical únic, aconsegueix endinsar-se en la selva de conceptes abstractes, que potser no estan en concordança amb la seva sensibilitat, i executa d'una manera magistral la peça. Proporciona lleugers matisos en cada frase musical, deslligant-la del context. Amb pujades i baixades d'una intensitat aclaparadora, com elevant-se en l'aire, ingràvid i lleuger. Amb un fraseig precís i meticulós. Recreant-se de tal forma en cada nota, especialment a l'adagio, que la seva durada es cinc minuts més llarga que la de Yuja, sense que en cap moment sembli que perd el ritme i la intensitat. Fa que l'oient atent perdi la noció del temps. Aquest temps que dèiem era la seva pròpia mesura en la música. S'apodera del temps i el fa detenir en els silencis. Com Miles Davis que deia que el més important en la seva música eren els silencis entre les notes. En l'últim moviment Beethoven fa avançar dos-cents anys la música, preludiant molts dels conceptes del jazz, és realment sorprenent. En un altre context Picasso deia que el més important dels seus quadres era l'espai buit, en blanc, entre les formes.

Aprofundint en la vida de Beethoven sembla ser que ja era totalment sord quan va compondre aquesta sonata. És a dir que tot aquell allau de notes disperses, lluitant entre si, eren fruit exclusiu de la seva imaginació, només estaven en el seu cap, divagant disperses en la seva ment reclosa en el silenci. Quina potencia mental, quin grau de concentració per ser capaç d'escriure aquella partitura per ser interpretada sense que ell la pogués escoltar.

Potser si que Glenn Gould traeix d'alguna manera l'esperit original de l'obra. Cercant melodies ocultes i, donant-li

tonalitats espirituals, potser els hi fa perdre força, restant aquell sentiment d'ira santa, de rebel·lió contra el destí. Yuja, amb les seves menudes i fràgils mans, colpeja el teclat amb més força i contundència, en aquella repetició embogida d'acords repetits que Glenn, que es recrea més en la sonoritat harmònica,

Els qui coneixeu la vida i trajectòria de Glenn Gould sabreu que va deixar de tocar en públic de molt jove i es va recloure per estudiar fons l'obra de Bach, especialment les Variacions Goldberg de les quals en va fer dos interpretacions a l'estudi de gravació amb vint-i-sis anys de diferència. Les dues són magistrals. Però parlar de aquest pianista i la seva vida seria interminable; tema per a un altre article.

626 863 848

info@altafulles.cat

Vine al nostre club!

Vols unir-te gratuïtament i gaudir de descomptes i premis?

[Som-hi](#)

Informa't abans que els altres

Si vols estar al dia de tot el que publiquem en aquesta web, apunta't aquí. No fem spam... ☐

Email

Subscriure'm

Resum Política de privacitat i protecció de dades

* **RESPONSABLE:** És el meu deure informar-lo que les dades de caràcter personal que em proporcionis omplint el present formulari seran tractades per Altafullenca de Comunicació

Integral s.l. com a responsable d'aquesta web.

* **FINALITAT:** l'enviament de notícies i comunicacions d'altafulles.cat.

* **LEGITIMACIÓ:** Consentiment de l'interessat.

* **DESTINATARIS:** Com a usuari i interessat li informo que les dades que em facilita estaran ubicats en els servidors d'Automatic (proveïdor del servei de subscripcions d'altafulles.cat). Veure [política de privacitat d'Automatic.](#)

* **DRETS:** Té dret, entre d'altres, a accedir, rectificar, limitar i suprimir les seves dades. Pots obtenir informació addicional i detallada sobre Protecció de Dades i consultar la nostra política de privacitat en la nostra pàgina d' [Avís legal](#).

Segueix-nos

No et perdis tota l'actualitat d'altafulles.cat a les xarxes socials

- [Follow](#)
- [Follow](#)
- [Follow](#)
- [Follow](#)

- [Qui som](#)
- [Contacta](#)
- [Publicitat](#)
- [Avís legal](#)

- [626 863 848 – WhatsApp](https://www.whatsapp.com/business/profile/626863848)

© 2020 Altafulles ~ info@altafulles.cat | weBDesing: [efeonce](https://www.efeonce.com)
626 863 848

Envian's un WhatsApp amb el teu nom, cognom i correu electrònic i passaràs a formar part del club d'Altafulles.

És un Club gratuït i que comporta tenir accés a descomptes a certs productes, accés a algunes activitats culturals i amb la possibilitat de prendre part a sortejos per guanyar premis.

[Som-hi](#)